

Sergejus Veremeičikas. „Mykolas Kleopas Oginskis: istorinės atminties gaivinimo tikslai ir galimybės“ (penkiolikos metų veiklos Zalesėje chronologinė santrauka)

1. Vaikų estetinio auklėjimo mokyklos idėjos formavimas, numatant jai panaudoti buvusią kompozitoriaus M. K. Oginskio rezidenciją Zalesėje. Persikėlimas iš Minsko į Zalesę (1989 m.).
2. Pirmasis M. K. Oginskio jubiliejinio gimtadienio 225 m. paminėjimas Zalesėje (1990 m.). Šventės forma – žaidimas – improvizacija „Oginskio svečiai“ arba „Šiaurės Atėnų pasjansas“. Tai bandymas atgaivinti XIX a. dvaruose garsėjusius „namų vaidinimus“. (Nuo 1990 m. įvyko 14 gimtadienio paminėjimų).
3. Darbas su Zalesės vidurinės mokyklos moksleiviais (1990 m.). Vaikų piešimo studijos „Apolonok“ ir vaidybinės-muzikinės studijos „Altanka“ įkūrimas. Ekskursijų po Oginskių dvarą organizavimo pradžia.
4. Oginskių giminės genealoginio medžio, skirto M. K. Oginskio 230-osioms gimimo metinėms paminėti, sukūrimas. Zalesės mokytojų ir moksleivių kraštotyrinės ekspedicijos „Senosios alėjos keliais“ po Zalesės apylinkes, susietas su Oginskių veikla, organizavimas – (Ponizje, Sinki, Hanuta ir kt.). Memorialinio akmens, kurį M. K. Oginskis 1822 m. pastatė Zalesės angliško stiliaus parke savo mokytojui Žanui Rolėj (Jean Rolay) suradimas, atstatymas, paruošimas eksponavimui.
5. Sorošo fondo remiama studija „Altanka“ sukuria vaikų muzikinį spektaklį „Vakarai Šiaurės Atėnuose arba Antonoko sapnas“. Spektaklio pirmos ir antros dalies premjera Zalesėje, minint M. K. Oginskio gimtadienį 1996–1997 m. Tai – muzikinių spektaklių tradicijos Zalesėje atgaivinimo pradžia: 1838 m. čia buvo pastatyta komiška Osipo Kozlovskio ir Juzefo Lubenskio opera „Rugių pjovėjai arba derliaus pabaigtuvės Zalesėje“.
6. Studijų „Apolonok“, ir „Altanka“ kelionė į M. K. Oginskio gimtinę Guzovę (Lenkijos Respublika) 1996 m. Kelionę rėmė Sorošo fondas. Guzovę rodomas studijos „Apolonok“ spektaklis, surengiama piešinių paroda.
7. Smurgainių mokyklos mokytoja Tatjana Kleščionok aptinka 1822 m. Aleksandro Chodskos parašytą poemą „Zalesė“. Poema išverčiama į baltarusių kalbą (vertė Valentinas Kalninis) ir publikuojama žurnale „Palikimas“ 1997 m., Nr. 3.
8. Guzovo delegacija atvyksta į Zalesę, į šventę „M. K. Oginskiui – 231 m.“ Baltarusijos video centras sukuria filmą „Vakaras Šiaurės Atėnuose“ (režisierius J. Guriliov, 1996 m.). Per respublikinę televiziją laidoje „Kaip gimsta muzika“ rodomas filmas apie „Altanką“ (režisierius F. Kolesnik, 1996 m.).
9. Nauja ekskursija – interaktyvus žaidimas „Belvederio paieškos“ panaudojant poemos „Zalesė“ citatas (1999 m.).
10. Studija „Altanka“ rodo muzikinį spektaklį „Vakarai Šiaurės Atėnuose“ Smurgainyse ir Minske. „Altanka“ 2000 m. išvyksta į Italiją (Senegalijos miestą), koncertuoja, rodo spektaklio „Vakarai Šiaurės Atėnuose“ ištraukas, aplankomas kompozitoriaus M. K. Oginskio kapas Santa Croce panteone Florencijoje, taip pat aplankomos kai kurios vietovės, kuriose M. K. Oginskis gyveno emigracijoje po Tado Kosciuškos sukilimo (Loretto). Naujasis kompozitoriaus jubiliejinis gimtadienis pavadinamas „Belvederis Šiaurės Atėnuose“, „Altanka“ paruošia naują koncertinę programą (remia Sorošo fondas). Pagal R. Ulano (laikraščio „Naujasis Smurgainių laikraštis“ redaktorius) projektą sukuriama elektroninis leidinys apie Oginski.
11. Nauja pavasario šventė „Talka pas kunigaikštį Michailą“, skirta 199-osioms M. K. Oginskio atvykimo į Zalesę (1802 m. balandis) metinėms paminėti (2000 m.).
12. Zalesėje suburiamas kultūrinis-visuomeninis judėjimas „Šiaurės Atėnai“. Antroji „Altankos“ kelionė į Italiją (2001 m.)
13. „Altanka“ baltarusių Pranciškaus Skorinos vardo mokyklos Lietuvoje kvietimu atvyksta į

Vilnių ir Trakus. Vilniaus bažnyčiose rodomas kalėdinis spektaklis (vaikiška opera) „Caras erodas“ (2002 m.).

14. Zalesės Oginskių muziejaus darbuotojai Lietuvos istorijos archyve aptinka nežinomą Mykolo Kleopo Oginskio laišką savo sūnui Irenėjui 1822 m. „Altanka“ (ketvirtoji kolektyvo sudėtis) antrą kartą vyksta į Vilnių ir Trakus. Išleidžiama S. Verameičiko knyga „Mykolas Kleopas Oginskis“ (leidykla „Kavalier“, leidyklos direktorius K. Chotianovskij, 2003 m.). Išleidžiama kompaktinė plokštelė (CD) „Zacirka iš Zalesės“, kurioje įrašytos S. Verameičiko sukurtos dainos spektakliui „Vakarai Šiaurės Atėnuose arba Antonoko sapnas“ (dainos vaikams). Įrašė A. Kamockij, 2003 m.

15. 2002–2004 metais Zalesės dvare minimi M. K. Oginskio gimtadieniai, kuriuos veda naujas „Šiaurės Atėnų“ personažas – karininkas Pavlovičius (aktorius J. Rurak). Akvarelių, vaizduojančių Oginskių dvarą, paroda „Mano Šiaurės Atėnai“ (16 peizažų autorė – Zalesės mokyklos 11 klasės mokinė Liudmila Rohač).

16. Užmezgami bendradarbiavimo ryšiai su Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejumi. Bendrų Rietavo ir Zalesės muziejinių ekspedicijų Lietuvoje ir Baltarusijoje organizavimas, dalyvavimas pirmojoje tarptautinėje konferencijoje „Kunigaikščių Oginskių kultūrinė, politinė veikla: praeities refleksijos, ateities perspektyvos“ (2005 m.), parrengiamųjų darbų programos gairių formavimas ruošiantis Mykolo Kleopo Oginskio 250-mečio paminėjimui 2015 m.

Iš rusų kalbos vertė Laima Medvedeva